
Position Paper Hand-ergotherapie

Adviesraad Hand-ergotherapie, maart 2019

Specialisatie Hand-ergotherapie

Hand-ergotherapie is een van de erkende specialisaties van Ergotherapie Nederland, en hand-ergotherapeuten kunnen zich registreren in het 'specialistenregister hand-ergotherapie' van het Kwaliteitsregister Paramedici. Deze specialisatie wordt beschreven in het 'Profiel Specialisatie Hand-ergotherapeut'¹.

Hand-ergotherapie

Hand-ergotherapie is, net als elke ergotherapie-interventie, cliëntgecentreerd, occupation-based, context-based en evidence-based en richt zich op het mogelijk maken van het dagelijks betekenisvol handelen bij mensen met hand- en armfunctieproblemen, zodat participatie (het kunnen deelnemen aan het dagelijks en maatschappelijk leven) gerealiseerd wordt ten behoeve van gezondheid en welzijn.

Hand- en armfunctie

Voor het dagelijks handelen is een goede hand- en armfunctie van grote waarde. De taken van de hand zijn divers en zeer verschillend per persoon. De hand- en armfunctie kan ten gevolge van een letsel of aandoening beperkt worden. Hand- en armfunctieproblemen kunnen voor verschillende individuele cliënten zeer diverse gevolgen hebben. Denk bijvoorbeeld aan het kunnen pianospelen als een concertpianist of pianospelen als hobby. Dit zorgt er voor dat een behandeling altijd maatwerk is.

Hand-ergotherapeut

Gezien de complexiteit van de handfunctie beschikt de hand-ergotherapeut over specifieke kennis om de hand- en armfunctieproblemen ten gevolge van een letsel of aandoening goed te kunnen behandelen. Dit betreft kennis van onder andere anatomie, pathologie, chirurgische interventies, biomechanica en herstelprocessen en in het bijzonder het wondgenezingsproces. Bij de evaluatie en behandeling van mensen met hand- en armfunctieproblemen kan een bottom-up benadering en een top-downbenadering onderscheiden worden. Een bottom-up benadering wordt vaak toegepast tijdens de eerste weken na een handtrauma of chirurgische ingreep en deze benadering is gebaseerd op een biomechanisch referentiekader. De focus is primair gericht op het verminderen van de stoornissen in de structuren en functies van de hand. Enkele weken na een handtrauma of chirurgische ingreep wordt de top-downbenadering belangrijker. Deze benadering richt zich op wat iemand als betekenisvol ervaart en welke activiteiten iemand uit wil voeren. De hand-ergotherapeut en de patiënt bepalen samen welke aspecten van de dagelijkse (zelfverzorgings-, huishoudelijke, werk- of hobby-gerelateerde) bezigheden aandacht vereisen en welke interventie gewenst is (shared-decision making). In het behandelproces laveert de hand-ergotherapeut tussen deze twee benaderingen. Een hand-ergotherapeut past de bottom-up en top-down benadering afwisselend toe en heeft inzicht wanneer en welke benadering het meest effectief en passend is.

Het werkveld

Hand-ergotherapeuten zijn werkzaam in de eerste-, tweede- en derdelijns gezondheidszorg. Hand-ergotherapeuten werken samen met verwijzers en samenwerkingspartners in de ketenzorg zoals

¹ Boer-Vreeke K, van de Ven-Stevens L, Vroomen M, Eissens M. Profiel Specialisatie Hand-ergotherapeut. Utrecht: Ergotherapie Nederland; 2015

(hand-)fysiotherapeuten, plastisch (hand)chirurgen, orthopedisch chirurgen, traumatologen, revalidatieartsen, reumatologen, huisartsen, psychologen, maatschappelijk werkenden en orthopedisch instrumentmakers.

De adviesraad Hand–Ergotherapie

De adviesraad Hand –Ergotherapie van Ergotherapie Nederland is in 2018 gestart en staat voor een sterke positie van de specialisatie hand-ergotherapie en de individuele hand-ergotherapeut binnen het werkveld, met als doel een professionele en kwalitatief hoogwaardige beroepsuitoefening.

De adviesraad heeft de ambitie om de specifieke waarde van de hand-ergotherapie duidelijk te maken en ondersteunt de individuele beroepsbeoefenaar om een stevige positie in te nemen door informatieverstrekking en profilering op de diverse niveaus. Zij stimuleert de ontwikkeling van de specialisatie door het meewerken aan wetenschappelijk onderzoek, richtlijn ontwikkeling en het bevorderen van de deskundigheid door het aanbieden van scholing.